

Täysistunto

Keskiviikko 24.2.2016 klo 14.00—15.21

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain, valtion erityisrahoitusyhtiöistä annetun lain 8 a §:n sekä valtion vientitakuista annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 144/2015 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 1/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 1/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. Asian käsittely keskeytettiin 19.2.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelu

15.09 **Katri Kulmuni kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Kun perjantaina aloitimme tätä ensimmäistä käsittelyä tästä vienti- ja alusluottojen luototuksen korotuksesta, niin kyllä salin molemmilta laidoilta tuli aivan yksimielinen tuki sille, että on tärkeää nyt koettaa sitten saada meidän vientiteollisuuttamme yli tästä taloustaantumasta myös julkisin keinoin.

Käsittelyssä on siis kolme lakia, ja tarkoituksena on, että viennin rahoituksen enimmäisvaltuutta korotetaan 13 miljardiin euroon ennen kaikkea meidän vientiyrittystemme kilpailuedellytysten turvaamiseksi. Samalla myös Finnveran varainhankintaa, valtion takausvaltuutta korotetaan 9 miljardista 15 miljardiin ja vientitakuista annettua lakia, myöntämisvaltuutta niistä, korotetaan 17 miljardista 19 miljardiin. Nämä ovat varsin paikallaan, etenkin kun ajatellaan, että viimeisinä vuosina Suomen vienti ei ole kasvanut. Viime vuonna se nyt kääntyi vihdoinkin positiiviseksi 0,9 prosenttia. Pieniä orastavia kasvun mahdollisuuksia on tulossa, joten kyllä pidän erittäin tärkeänä, että tämä nyt on saatu eduskunnan käsittelyyn — kuitenkin, kun ajattelee, että meidän bruttokansantuotteestamme 40 prosenttia tulee viennistä.

Asia on sikälikin tärkeä, että se on myös linjattu hallituksen kärkihankkeissa. Siellä oli tarkoituksena, että vientirahoituksen elementit saadaan kilpailijamaiden tasolle ja saadaan sitä instrumenttipalettia monipuolistettua ja tehdään tämä ennen kaikkea elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä tukemalla. Samalla täytyy muistaa, kun tätä kehuaan eri puolueista, että toki on todennäköistä, että nyt kun luottokantaa nostetaan, niin silloin meidän vastuumme myös nousevat, ja meillä on mennyt ihan kohtuullisen hyvin tähän saakka, mutta täytyy myös varautua siihen, että jonkinlaisia menetyksiä tulee. Toivon sitä yksituumaisuutta myös silloin.

Ongelma Suomessa on edelleen se, että meidän teollisuutemme on erittäin kapea-alainen. Me emme ole saaneet vaikkapa cleantech-vientiä riittävästi. Meidän pitäisi saada

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2016 vp

vientiteollisuuttamme monipuolistettua, ja yksi iso asia on se, että pankit eivät ole olleet kiinnostuneita rahoittamaan näitä vientihankkeita, eli sikälikin tämä on tärkeää.

15.11 **Kai Mykkänen kok:** Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeä asia on tässä käsillä. Niin kuin tässä hallituksen esityksessä todetaankin, niin käytännössä jokaiseen miljoonaluokan vientikauppaan tänä päivänä haetaan näitä vientiluottotakuita tai suoraa vientiluottoa, jota Finnveran alaisista organisaatioista tosiaan nykyään myöskin välitetään.

Hieman huolestuttaa, että meitä on täällä viisi kansanedustajaa plus arvoisa puhemies paikalla, kun tätä asiaa käsitellään. Toki ymmärrän, että tästä on käyty jo aiempi keskustelu ja valiokunta tietysti näitä muotoiluja tähän mietintönsä tekee. Mutta aivan olennainen kysymys, kun me kaikki haluamme ja haemme sitä vientivetoista kasvua ja Suomen uudistumista, on rahoituksen järjestäminen erityisesti pienemmille ja keskisuurille yrityksille, mutta myös näille kaikista suurimmille toimijoille esimerkiksi telakkateollisuudessa on keskeisin kilpailukysymys oikeastaan useimmissa kaupoissa se, että mites tämä rahoitus, voisin kyllä ostaa hienon kapistukseksi, mutta ei minulla ole rahaa, pystytkö sen rahoittamaan.

Muutama huomio tästä itse asiasta. On ehdottomasti perusteltu tämä hallituksen esitys, että nostetaan luottovaltuuksia. Tällä hetkellä vientiluottojen massan osuus bkt:sta on itse asiassa Ruotsissa puolitoistakertainen verrattuna Suomeen. Siellä on selkeästi enemmän aiemmin tehty tätä suoraa vientiluottomuotoista valtion toimintaa, mutta käytännössä nyt tämän uuden linjauksen myötä me olemme kyllä nousemassa lähelle ja samoihin Ruotsin kanssa, niin että sikäli tässä ei enää voi valittaa, että Suomessa Finnvera tai valtio olisi jotenkin kitsas tukemaan vientiluototusta yleisesti. Ongelma on ehkä se, että se on Suomessa pääosin korkotukea, 1 prosentin kiinteätä korkoa suurin osa. Sen sijaan sitä luottoriskiä vastapuolesta otetaan varsin kitsaasti. (Puhemies koputtaa) Itse ehkä säätäisin mieluummin niin, että vaikka nostettaisiin hieman näitä keskikorkoja mutta vastaavasti uskallettaisiin ottaa enemmän riskiä vastapuolista myös silloin, kun niistä ei olla aivan varmoja.

Toinen puoli on se, että...

Puhemies Maria Lohela: Edustaja, nyt pitäisi tulla pönttöön jatkamaan.

Selvä. — Meillä Pohjoismaissa pankit ovat paljon huonommin mukana tässä kuin esimerkiksi Saksassa. Siihen pitää panostaa. — Kiitos.

15.14 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Yksi meidän ulkomaankauppamme kulmakiviä ja oikeastaan esteitä on ollut tämä riskirahoitus, ja tässä otetaan nyt merkittävä askel eteenpäin, niin kuin edustaja Mykkänenkin totesi. On yksi asia, jota on hyvä alleviivata tässä, ja se on riskienhallinta. Nyt kun Suomen valtion ottama riski meidän kauppamme hyväksi lisääntyy 15 miljardilla, myös tätä riskienhallintaa on syytä tehostaa merkittävästi. Ja sitten, niin kuin tässä mietinnössä mainitaan, tämä kuitenkin koskee aika suppeaa osaa teollisuudenaloja, joten tätä piiriä, joka voi tätä riskirahoitusta tai tukea hakea, tulisi merkittävästi laajentaa, ja tässä tulisi ryhtyä heti toimenpiteisiin.

15.14 **Kai Mykkänen kok:** Arvoisa puhemies! Pahoittelen, olisi ehkä ollut helpompi tulla suoraan pöntöstä pitämään kerralla tämä koko analyysi, mutta jatkan tässä nyt vielä sen osan loppuun, että tosiaan se päähaaste ehkä Suomessa on se, että meillä toimivat pankit

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2016 vp

ovat käytännössä aivan liian haluttomia tulemaan mukaan edes sen vaaditun 5—10 prosentin osalta, joka näissä vientiluottomuotoisissakin Finnveran toiminnoissa vaaditaan liikepankilta, koska nykysääntelyn puitteissa, osin finanssikriisin jälkeen, varsinkaan nämä pienet vientiluottotapaukset — sanotaan alle 5 miljoonan tapaukset — eivät pankille ole kovin kiinnostavia tai kannattavia. Tässä suhteessa, kun meille tämä asia on elintärkeä, kuten aiemmin totesin, kehottaisin kyllä hallitusta — kun ollaan jo tämän vuoden aikana tekemässä laajempaa selvitystä koko vientiluottojärjestelmän tulevaisuudesta, mihin valiokuntakin mietinnössään viittaa — että katsottaisiin tarve ja mahdollisuus myös siihen, että tehtäisiin kokonaankin Finnveran organisaatioiden kautta myönnettyjä rahamääräisiä luottoja eikä edellytettäisi edes sitä 5—10 prosentin osuutta tietynlaisissa pienissä lainatiketeissä, niin kuin sanotaan, jos ei muulla tavalla sitten saada tasavertaiseksi sitä kilpailuasetelmaa esimerkiksi saksalaisiin kilpailijoihin, joilla selvästi pankkimarkkina on monipuolisempi ja saadaan sitä rahoitusta myöskin näille pk-yrityksille helpommin muodostumaan.

15.16 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä vielä Mykkäsen ajatukseseen tästä pankkien riskinkantokyvystä sen verran haluan lisätä, että nimenomaan tämä erilaisten vientitakuujärjestelmien ja pankkien yhteistyö tulee olemaan jatkossa ihan oleellista. Nykyinen pankkisektori Suomessa on hyvin ulkomaalaisvetoista, ja näyttää, että tavallaan täällä Suomessa pienenä pankkimarkkina-alueena kiinnostaa vain se niin sanottu hyvä asiakaskunta, luotettava, maksukykyinen ja niin edelleen, ja tälle riskipuolelle ei edes oikeastaan haluta panostaa. Se näkyy nyt tässä, miten pankit Suomessa toimivat. Tätä pankkien ja Suomen valtionkin yhteistyötä pitäisi minusta nyt lisätä, sitä keskustelua, millä tavalla tämä riskinkantokyky voisi tasaisemmin jakaantua.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 144/2015 vp sisältyvien 1.—3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.